

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
Romania și Streinatate
Pe an cor. 10.—
— Un nr. 10 fill. —

OLTEANUL

INSERTIUNI:

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

REDACTIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47. (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Apare în fie-care Joi seara, sub
direcția unui comitet de redacție.

ADMINISTRAȚIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47. (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Spre țintă.

Acum ori nici odată!
A. Mureșianu.

III.

(*) »Reuniunile de meseriași,« de cari durere puțină avem până acum față de numărul cel mare al populației române din aceasta țară, sunt mijlocul cel mai potrivit de a schimba și noi fața posomorâtă a stărilor de pân' acum și de a porni o viață nouă, care să ne câștige vaza înaintea străinilor și să ne asigure un traiu mai bun și un viitor mai strălucit.

Deci pe lucru frați Români de pretutindenea și să ne organizăm în tot locul în „societăți și reuniuni de meseriași” și prin aceasta să croim drumul cel nou pentru apărarea și mântuirea neamului!

Noi prin noi să ne ridicăm!

Toate recerînțele de lipsă le avem, ca să începem lucrarea de înaintare și propășire.

Avem brațe destule, avem conștienți destui, adică frați de ai noștri, cari au lipsă de lucrările pregătite de noi cu'n cuvânt nu ne lipsește nimica și nu ne împiedecă nimica, ca să ne putem ridica ca prin minune în vremea, în timpul cel mai scurt!

Am dovedit-o aceasta cu fiii neamului cari am învățat carte și de cari cu mândrie trebuie s'o spunem, avem un număr, o cunună destul de frumoasă și impunătoare, care adică nu stă mai pe jos ca cărturărima, inteligența altor neamuri cu mult mai ajutorite, mai favorizate de soarte!

Aceasta o avem, o vedem și ne putem mândri cu ea!

Pe calea aceasta am făcut sporul de lipsă.

Aici trebuie să ne oprim puțin și să ne uităm îndărăt la grosul, la mulțimea fraților noștri, cari au rămas pe lângă coarnele plugului și să vedem dacă și aceștia au pământ din destul în care să se poată întoarce cu carul și cu plugul în dragă voia lor?

Și dacă aceasta o facem cu luarea aminte a omului cu judecată sănătoasă, vedem că zău acei frați, cari să indeletnicească cu strămoșească brăzduire a pământului rămas lor moștenire din moși de strămoși, e prea puțin, e prea strâmt, nu mai e de ajuns, ca să adăpostească și hrănească pe toți cei ce să strâng pe lângă sânul său hrănitor!

O dovadă dintre cele mai sfășietoare de inimi este aceea împrejurare, că juri puternici, bărbați în floarea vrăstei cu lacrimi în ochi părăsesc pe toți cei iubiți ai lor și cuprinși de cea mai adâncă durere, iau drumul pribegiei și să duc pe plaiuri necunoscute în alte părți de lume, în depărtată America sau și în alte locuri, de unde cei mai mulți nu să mai reîntorc nici odată, iar cei ce vin înapoi sunt istoși de putere, schilăviți și neputincioși de ași mai câștiga cele lipsă pentru traiul vieții în aceasta țară și mulți lasă în urma lor familii numeroase și nenorocite în jalea și ticăloșia cea mai mare; iar străinii, până și Bulgarii cei nătângi, dar pricepuți la lucru, vin la noi în țara lipsei și sărăciei și toamna să reîntorc cu buzunarele pline. Noi, sau frații noștri, fug de aici, din aceasta străvechie patrie a noastră în țări străine și părți de lume necunoscute, și alții vin de ne cuprind locul, să înavuțesc și să răsfață în stravechiul nostru pământ, care ne-a rămas moștenire dela vitejii și nebiruiții noștri strămoși!

Și noi tot nu o vedem aceasta, noi tot stăm pe gânduri și nu știm ori nu voim a afla mijoacele și căile de mântuire în stravechiu-ne pământ!?

Dar până când tot așa?!

Voi fiii luminați ai neamului, voi străjerii oropsitului popor din care ați răsărit, fiți santinele, fiți veghe acestui popor deștept și dormic de înaintare, și dați-i mână de ajutor, acum când nevoile voiesc să-l copleșescă și deschideți-i căi și izvoară nouă de câștig și de traiu mai tihnit și atunci binecântarea cerului să ca revărsă deopotrivă peste noi toți!

Și până nu vom avea meseriași și neguțatori de ai noștri în toate orașele, cari sunt împrejmuite de populație românească, până atunci nu putem vorbi de o oarecare înaintare și ridicare la o stare mai înfloritoare a neamului nostru și nici nu ne putem face locuitori frunțași ai orașelor, pentru că toate trebuințele trebuie să ni le împăcăm cumpărând numai dela meseriași și neguțatori străini, în a căror buzunare să securge apoi și toată munca și asudoarea noastră, și prin aceasta noi îi ridicăm pe ei și le zidim și case pompoase, mai primind noi pe de-asupra dușmănia, ura, batjocura lor — ca răsplata bunăvoinței noastre!

Și răul acesta ne ajunge mai mult din pricina, că nu știm să alegem căile cele mai potrivite pe cari să mergem la ajungerea țintei, scopului nostru: de a ne ridica și noi pe o treaptă de înaintare culturală mai înaltă și la o bunăstare mai înfloritoare, cari să fie în stare a ne face viața mai liniștită și traiul mai tihnit.

Învățarea meseriilor și îmbrățișarea negoțului, comerțului de orice fel, sunt căile pe cari apucând — cu pregătirea de lipsă — putem schimba cu desăvârșire starea umilitoare în care geme astăzi poporul nostru, acest fiu mașter al țării — mai peste tot locul.

Spre acest sfârșit ne trebuie organizarea, punerea la cale și pregătirea de lipsă, despre care am vorbit tot la acest loc în Nrii trecuți ai foaiei noastre.

În ori și ce centru, în ori și ce oraș trebuie neamănat să se întemeieze sau înființeze »Reuniuni de meseriași», cari pe deoparte să se îngrijească, ca fiii neamului nostru să îmbrățișeze cu mai mare însuflețire și căldură ca pân' acum ori și ce fel de meserii, și mai ales acelea, de cari mai mare lipsă are poporul nostru și cari amăsurat împrejurărilor sunt și mai bine căutate și prin urmare aduc

mai mare folos celor ce le-au îmbrățișat și le deprind sau exercitează, iar pe de altă parte, ca tinerii, cari îmbrățișează meseriile să rămână aceea ce sunt și să nu înstrăineze de neamul din care s'au născut, căci atunci noi nici un folos nu vom avea de ei și niciodată nu vom ajunge a avea meseriașii noștri, a căror lipsă astăzi prea mult o simțim.

Starea aceasta umilitoare nu mai e de suferit. Trebuie să ne punem pe lucru cu toată puterea, hotărârea și bărbăția sau energia. Răul de care suferim azi, trebuie să-l facem să înceteze mâne. Pe aceia, cari ne batjocoreau și porecleau ieri, să-i facem astăzi să ne prețuiască și cinstească.

Numai așa putem apoi să ne ridicăm în cinstea și vaza care ni s'a cuvine ca popor, ca națiune de baștină înaintea altora, cari până acuma aveau numai vorbe de batjocură la numele nostru.

Atunci, numai atunci îi vom face să înțeleagă, că de noi încă trebuie să se țină mai altcum seamă, de cum s'a făcut aceasta pân' acum.

Ba să-i facem a ajunge a convingerea sau incredințarea, că ei fără noi nici nu pot trăi în țara aceasta, că convețuirea sau traiul împreună trebuie să fie în conțelegerea cea mai bună cu noi, dacă e ca cu toții împreună să înaintăm și progresăm.

A cere prietenia noastră numai

când ei au lipsă de noi, și a ne întoarce spatele când și noi am avea lipsă de ei, nu s'a mai poate suferi, nu e potrivit cu demnitatea, vrednicia și însemnătatea noastră ca popor și locuitori străvechi ai acestei patrii, al cărei pământ a fost apărut în scurgerea a sute și mii de ani cu vitejeștile brațe ale strămoșilor noștri a căror faimă de războinici s'a dus ca fulgerul peste hotărâle țării noastre, trecând departe peste multe țări și mări.

Suntem în drept a cere aceasta dela toți cu care venim în atingere, dela toți cu care împreună trăim în aceasta patrie și nu s'a mai poate suferi umilitoarea stare de stăpâni și stăpâniți, de boieri și robi.

Pe petecul de pământ, moștenit dela moși de strămoși, astăzi noi suntem stăpâni, noi suntem în drept a îngrijii de soartea și viitorul nostru.

Așa stând lucrul, ori și care fiu adevărat al neamului nostru trebuie să muncească din răspuțeri și cât îi va stă în puțină spre ridicarea materială și culturală, adevărat în avere și învățatură a acestui neam cu'n trecut istoric așa de măreț și strălucit, din care trebuie să fim mândri, că și noi facem astăzi parte.

Și numai atunci vom lucra cu înțelepciunea omului cuminte, dacă — lăsând la o parte datinile trecutului ruginit, când mai mult ne trudeam pentru alții — vom trage jar numai la oala noastră.

puțină nu s'a poate întinde prea departe, că nu-i ajung puterile, ca să țină toți copiii la școale mai înalte. Apoi în ziua de astăzi la toate deregătoriile s'a cere pregătire mai multă ca pân'acum și pregătirea aceea s'a poate câștiga numai cu mari cheltuieli și cu multe jertfe, cari apoi înghit și averea cea mai frumoasă.

Aceasta s'a întâmplă atunci și când copiii învață bine, sau cum zice poporul când sunt »ușori la cap«, dar apoi când copiii sunt nătângi mai „bătuți“ la cap, greoi și sunt sițiți să facă sau să treacă o clasă în loc de „unu“ în „doi“ ani?

Ce cheltueli oarbe nu s'a fac cu astfel de copiii greoi de cap, pe cari de astfel voim cu ori și ce preț să-i facem „domni“ fără de a ținea samă că dăm „făină“ pe „tărâțe“ și „grâu“ pe „osigă“?!

Aceasta-i o mare greșală, — aceasta-i un mare rău!

Și — apoi la câți tineri de ai noștri, de altcum cu cele mai frumoase pregătiri nu stau la ușile închise cu anii fără de a putea ajunge în deregătorii mai însemnate?! Ori dacă și ajung, ce soarte au și ce vieță duc acei oameni nenorociți, cari sunt urmăriți și spionați la tot pasul și cari trebuie să vorbească ce nu gândesc și să facă ce nu voiesc?

E frumoasă și de toată lauda străduința celor mai mulți părinți de ași dă și ținea copiii la școală. Și nu numai că acesta e un lucru de laudă, ci este și o datorință a părinților față de copiii lor.

Ca săși câștige fiecare copil oareșicare cunoștință de carte o cer aceasta înseși legile țării, și afără de aceea par'că un imbold firesc îndeamnă pe părinți ași împlini aceasta datorință față de copiii lor.

Și ori și cine simte o deosebită plăcere și o nespusă bucurie a auzi despre purtarea bună a unui copil și a vedea și sporul frumos ce-l face în învățatură.

Să bucură părinții pentru-că banii nu s'a cheltuiesc în zădar și că din copilul cu purtare bună și cu spor la învățatură are să iasă sau să devină cu timpul un bărbat vrednic, folositor și eși și altora.

Aici avem un îndoit câștig.

Dar e rău atunci, când copilul e fără talent, „greoiu de cap“ și în urmă cheltuielilor, n'am putut face cu el nici o ispravă de Doamne ajută!

Cap sec, bani prăpădiți, timp pierdut!

Aceasta-i apoi o grea lovitură pentru părinți!

De aici apoi zicala: „Bou l'am

Canonical Dr. VASILE SUCIU.

— Urmare. —

Astăzi mai toți suntem cuprinși de „boala“ de a ne face și vedea copiii „domni“ și încă domni puși în „slujbe“ și „domnii“, în cari — cei mai mulți așa cred — că au să trăsască boierește — fără însă să lucreze ceva!

O pornire rea și o credință tare greșită aceasta!

Greșită mai mult din pricina, că fără lucru, fără muncă și trudă din greu, nimeni nu poate trăi și, apoi pe de-asupra de aceasta, nouă ne sunt închise ușile mai la toate slujbele, și mulți din fiii cu carte, învățați, ai neamului nostru, duc o viață destul de năcăjită, tigorată și amărâtă.

Și dacă răul s'ar mărgini numai la atâta!?

Răul acesta însă are mai multe laturi rele, cari din pricinile cunoscute,

ne — aduc multe alte neapăsuri sau chiar pagube greu simțite.

Astăzi ținerea copiilor la școală e împreună cu mari și multe greutăți.

De aceea și părinții cu copii de școală încă trebuie bine să se cugete ce fac și cum fac?

Datorință, sfântă datorință avem să dăm copiilor noștri puțină de a învăța carte; dar aceasta s'a o facem între marginile puterii, averii sau stării noastre, mai cu seamă atunci, când suntem dăruiți de Dumnezeu cu mai mulți copii.

Trebuie să ne cugetăm bine, că datorință avem să ne îngrijim de toți copiii câți îi avem, ca să le dăm puțină de a trăi în lume, iar nu numai la unu ori doi și pe ceilalți să-i lăsăm, ori îndreptăm în știrea sfântului!

O familie numeroasă și cu avere

„dus, bou l'am adus, dar am cheltuit o pungă de bani!“

Din aceasta ar putea învăța apoi multe părinții cu copii.

E păcat a nu ținea copiii buni și cu talent sau deștepți la școală, dar e și un mai mare păcat a cheltui banii cu copii timpici la minte sau cum să mai zice greoi la cap, cu cari și din cari nu poți face nimica, numai cheltuiești bani în zădar, căci:

Nici din sălcie pom și nici din mojić om!

De aceasta ar trebui să țină socoteala părinții dăruți de Dumnezeu cu copiii și să facă aceea ce să poate, nu aceea ce nu să poate din copiii lor!

Dar mai trebuie să ținem seama și de aplecările copiilor. Precând unii copii sunt greoi la învățătura de carte pe atunci ei pot avea atragere la alte ocupațiuni sau deprinderi omenești și așa, pecând cartea pentru ei putea fi lucrul cel mai urât și neplăcut, pe atunci meseria la cari au aplecare poate să devină pentru ei ocupațiunea cea mai plăcută, care pe lângă aceea că le aduce venit îi poate ridică și în avere și cu aceasta în cinste și vază. Iată dar ce să poate ajunge prin alegerea potrivită a mijloacelor și a căilor ducătoare la scop, și ce să întâmplă, dacă acelea sunt greșite!

Dacă greșim, ne poticnim; iar dacă nimerim, atunci izbutim. Deci fiți cu luare aminte!

Așadară, dela alegerea potrivită sau nepotrivită atarnă fericirea ori nefericirea copiilor noștri. — De aceea să recere, ca mai înainte de a porni cu copiii noștri în v'ro parte la școală sau la meserii, noi trebuie să știm cu toată hotărârea, dacă aceia au sau nu atragere la ce voim noi să-i aplicăm?

Știind aceasta dela ceice le-au dat întâiele cunoștințe de carte, atunci putem merge liniștiți și putem fi îndreptățiți că vom izbuti, altcum e prea ușor să greșim.

Și de multeori o greșală, neluată în seamă la timpul său, poate avea rele și triste urmări.

Un copil, care în întâii ani de școală a dat dovezi de bună purtare și a făcut spor de laudă și în învățatură, acela cu greu poate să se schimbe mai târziu, afară poate de împrejurarea, că a ajuns în societățile unor copii și oameni răi, știut fiind, că: „Insoțiri rele strică moravuri bune!“ Și: „Spune-mi cu cine te însoțești, ca să-ți spun cine ești!“

Iată dară pentru ce să recere să punem cel mai mare temeiu pe cvarțitul copiilor noștri, după-ce i-am dus

și depărtat dela vatra și de sub îngrijirea părintească, ca să ajungă iară în familii bune, cu rânduială și cu frica lui Dumnezeu!

Iată și pentru ce este bine să fie așezați copiii în internate, unde au îngrijirea cea mai bună!

Văzându-să dar greutatea cea mare cu care trebuie să ne luptăm la creșterea sau educația, precum și la învățarea sau instruirea copiilor noștri, atunci să și recere, ca pentru învățarea școlilor mai înalte: gimnaziu, teologie, academie, universitate ș. a. să se aleagă numai copiii cei mai buni și mai deștepți sau talentați. Aceasta trebuie s'o facem din pricina, ca să nu cheltuim în zadar și apoi după multă cheltuială să nu ne punem cu nește oameni stricați: *nici învățați, nici neînvețați, nici domni, nici proști!*...

Și cari și de cumva au trecut examenele ca „cânele prin apă“, totuși în viața practică sau de mai târziu nu sunt de mare folos.

Pe când tinerii cu bună purtare, deștepți și talentați, pe lângă aceea, că de multeori să susțin mai numai ei singuri la școală cu: stipendii ori instruind pe alții etc. după cum și noi avem cunoștință despre mulți astfel de elevi de ai noștri, pe atunci și absolvând școlile, încă sunt cu mult mai folositori neamului din cari au răsărit, decât cei cu »capul de lemn!«

Iată ce ne îndeamnă să arătăm și aducem de pildă un astfel de tinăr brav, care din cea mai fragedă etate, a dat dovezi atât de bună purtare cât și de talent deosebit, și credem, că prin aceasta nu atingem întru nimic modestia ce caracterizează pe aceasta distinsă persoană și la a cărei ducere la școli mai înalte a contribuit mult și scriitorul acestor șire, pe când păstorul sufletesc de pe acele vremuri eră cu totulul contra acestui lucru laudabil, care nu-i venea de loc la socoteală. Dar cu toată opunerea și contra relei voinți ni-a succes cu ajutorul lui Dumnezeu a vedea trecând cele opt clase ale gimnaziului pe primul fiu de plugar din aceea comună.

(Va urma.)

Sus să avem inimile!

După-ce noi totdeauna am purtat cea mai mare grijă pentru creșterea **neapărat trebuincioasei clase a meseriașilor și neguțătorilor din neamul nostru**, după cum aceasta o facem și acum în articolii de frunte ai foaiei noastre »Olteanul«, lăsăm acum să urmeze după »Unirea« din Blaj mișcarea pornită de

vrednica societate a meseriașilor de acolo prin și mai vrednicii ei conducători, cărora pentru aceasta li să cuvine cinste, laudă, mărire și recunoștința întreg neamului nostru.

»Unirea« scrie:

Dela societatea meseriașilor români din Blaj. Subsemnații ni-am permis a ne adresa domnilor directori a băncilor »noastre«, rugându-i să binovoiască a contribui cu o coroană-două la fondul casei împreunate cu hală de vânzare a »Societății meseriașilor români din Blaj«.

Apelul nostru până acum a întâmpinat bunăvoința următoarelor bănci: »Furnica«, Făgăraș, ni-a trimis cor. 10.— »Crișana« Brad, cor. 2.— »Sătmăreana«, Seini 5.— Insoțirea de credit, Acileu cor. 2.— »Mercur« Năsăud, cor. 5.— »Cordiana«, Fofeldea cor. 2.— »Economul«, Cluj cor. 2.— »Noiana«, Noul-săsesc cor. 10.— »Albina« Sibiu cor. 20.— »Bihoreana«, Oradea-m. cor. 20.— »Secășana«, Ludoșul-mare cor. 2.— »Codreana«, Băsești cor. 10.— O parte din băncile noastre nu ni-a înțeles rugarea; crezând, că reflectăm la sume mari, cari li-ar deranjă budgetul. Noi am cerut limpede o coroană-două, fără a avea pretenții la sume mari. Cu coroana am adunat până acuma dela inimile bune aproape la 4 mii coroane. Suntem conduși de principiul: *strop cu strop fac al mărilor potop.* O coroană—două poate da oricare român, fără greutate, iar societatea noastră, — cu încetul ajunge la capitalul dorit. Tot la fondul casei au mai intrat următoarele contribuiri: Dr. E. Doctor, medic Viena 50.— Dr. George Popescu, adv. Turda 25.— Aug. Caliani prof. Blaj 10.— Mihalca George preot Aghiriș. George Vlasa, capelan castr. în penziune, din loc, câte 5 cor. Iacob Truța, notar Pânade, Alexandru Gera, administrator de domenii Beiuș 2.— Titu Morar, preot, Berghin, N. F. Negruțiu, prof. Blaj, Dr. Ioan Rațiu, prof. Blaj, câte 2.— Dr. Emil Pop, medic București, O. Lugojanu, prof. București, D. Constantinescu, director, Ștefan Pop, prof. București câte 10 cor. Ioan Țetzu mare comerciant, N. Mircea mare comerciant București câte 20 l. I. Enescu, chemist București 6 s. Albini, publicist București 5 l. Nicolau Lugojan, stud. București 2 l. Aurel Marcu, preot Dumitra Drăgan, P. Suciș prof. Blaj, câte 1.— Băncile noastre dimpreună cu domni directori, cari le conduc, precum și ceilalți domni donatori sunt rugați să primească cele mai călduroase mulțumiri ale comitetului. Blaj la 15 Iunie 1910, Prof. G. Precup, preșident. V. Suciș, cassar.

*

Încă un lucru bun, frumos și de toată lauda, vrednic de sprijinul tuturor oamenilor de bine de pretutindenea, cari cu curată inimă voiesc să facă adevărată și creștinească »pomană« și prin aceasta să contribuie sau să dea sprijinul de lipsă la creșterea și înmulțirea meseriașilor din neamul nostru, cari cu timpul, au să înavuțească, înalte sau ridice și mărească în cinste și vază acest neam dornic de înaintare pe toate tărâmurile sociale. Red.

Programa examenelor

publice dela școala civilă de fete a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” la finea anului școlar 1909/1910.

Miercuri în 22 Iunie, a) înainte de amiază: dela 8—11 ore Religiunea cu elevele din toate clasele civile; b) după amiază: dela 4—5 ore Clasa I civilă, din studiile: Limba română, Aritmetică și Geometrie.

Joi în 23 Iunie, a) înainte de amiază: dela 9—11 ore Clasa III civilă, din studiile: Geografie și Limba maghiară; b) după amiază: dela 3—5 ore Clasa II civilă, din studiile: Limba maghiară și Limba germană.

Vineri în 24 Iunie, a) înainte de amiază: dela 8—11 ore Clasa IV civilă, din studiile: Limba română, Fizică și limba maghiară; b) după amiază: dela 3—5 ore Muzica instrumentală (piano, violină) cu elevele din clasa I, II și III civilă.

Sâmbătă în 25 Iunie, a) înainte de amiază: dela 9—11 ore Muzica vocală și instrumentală (piano, violină) cu elevele din clasa IV civ. și Cursul complementar.

Mărti în 28 Iunie, a) înainte de amiază: dela 9—12 ore Încheierea solemnă a anului școlar și distribuirea atestatelor.

Lucrurile de mână, de caligrafie și de desen, sunt expuse în decursul examenelor într'una din salele institutului.

Direcțiunea.

Programa examenelor.

la școalele medii gr.-or. române din Brașov acum, la finea anului școlar 1909/1910 e următoarea:

A) Examenul oral de maturitate la gimnaziu să va ținea în zilele de 8/21—12/25 Iunie în sala festivă a școlii.

B) Examenele private (particulare) se vor ținea în zilele de 14—18 Iunie v.

C) Examenul public de gimnastică se va ținea în curtea de gimnastică (întrare din

strada băilor de aburi) în 13/26 Iunie, la 5 ore p. m. La caz de timp nefavorabil în ziua următoare.

D) Examenele publice de încheiere se vor ținea: Vineri și Sâmbătă în 25 și 26 Iunie v. după următoarea programă.

I. La gimnaziu. Vineri în 25 Iunie v.

7 ¹ / ₂ —8	oare cl. VII	Matematica.
8—8 ¹ / ₂	" "	Fizica.
8 ¹ / ₂ —9	" "	VI Istoria natur.
9—9 ¹ / ₂	" "	Româna.
9 ¹ / ₂ —10	" "	V Istoria.
10—10 ¹ / ₂	" "	Germana.
10 ¹ / ₂ —11	" "	IV Latina.
11—11 ¹ / ₂	" "	Maghiara.
11 ¹ / ₂ —12	" "	Declamațiune. Coruri vocale.
2 ¹ / ₂ —3	" "	III Religia.
3—3 ¹ / ₂	" "	Istoria.
3 ¹ / ₂ —4	" "	II Geografia.
4—4 ¹ / ₂	" "	Istoria nat.
4 ¹ / ₂ —5	" "	I Româna
5—5 ¹ / ₂	" "	Geografia.

II. La școala reală. Sâmbătă în 26 Iunie v.

7 ¹ / ₂ —8	oare cl. IV reală	Religia.
8—8 ¹ / ₂	" "	Germana.
8 ¹ / ₂ —9	" "	III " Maghiara
9—9 ¹ / ₂	" "	Franceza
9 ¹ / ₂ —10	" "	II " Româna
10—10 ¹ / ₂	" "	Aritmetica
10 ¹ / ₂ —11	" "	I " Geometria.
11—11 ¹ / ₂	" "	Geografia.

E) Încheierea solemnă a anului școlar se va face Duminică în 27 Iunie v. în sala festivă la oarele 10¹/₂, după ce școalele vor fi asistat în corpore la serviciul divin în biserica Sf. Nicolae din Scheiu.

După încheierea festivă a anului școlar se vor distribui între școlari. (prin dnii profesori de clasă în localele de clasă) testimoniile și anuarul școlii.

Participarea la examene și la încheierea anului este obligatorie pentru toți școlarii. Absenții nu vor primi testimoniu și anuar și vor fi deosebit pedepsiți.

Brașov, în 22 Maiu, 1910.

Direcțiunea școalelor medii gr. or. române.

NOUȚAȚI.

— **Rugare către cei buni.** Rugăm pe iubii noștri cetitori, cari sunt în res-tanță cu prețul abonamentului, că — după cum noi ne aducem aminte de dumșealor în toată săptămâna — așa și dâșii încă să nu ne dea uitării și să și aducă aminte de noi, dacă nu numai odată, fie batâr și de douăori în an, și mai cu seamă acum când le trimitem, acest Nr. **Redacția.**

— **Camera.** Camera ungară ține cea dintâiu ședință azi, Joi, în 23 I. c., la care va prezida un prezident după etate. Sâmbătă în 25 I. c. deputații și membrii casei magnaților vor merge corporativ în castelul din Buda, unde M. Sa va deschide sesiunea camerei prin mesagiul regal. Îndată după acest act, camera ține o ședință în care să cetește din nou mesagiul regal și să anunțe ședința următoare pe Luni, în 27 I. c. În această ședință își prezintă deputații mandatele, apoi în I Iulie c. să ține ședința de constituire a camerei.

— **Zăpadă.** Pe când la șes să coc erașele, cari au rămas ne-nimicite de grindină, că doar e luna lui Cireșar! pe atunci pe munții din apropiere, pe bătrânii Carpați, cari să întind de-alungul țării Oltului, mergând dela răsărit către apus, tăiați de râul Olt, care multe întâmplări din suferințele neamului nostru ne-ar ști povesti — zăpada sau neaua străluce la razele soarelui într'un alb de tot alb, încât îți ia vederea. După mai multe ploii mari, povoaie cu grindină, în sărbătorile Rusalelor a nins din greu pe munții noștri dela Făgăraș încât te crezi în dricul iernii. Grindina a nimicit sămănăturile mai multor sate pe pe valea Oltului, potopul le-a dus, iar acum munții s'au acoperit de un strat gros de nea peste

NOUȚA.

PARIS.

A treia zi dimineața, am ajuns aproape de Paris. Nu dori, ca să-ți descriu sentimentele, cari m'au cuprins în momentele acelea. Sunt clipe în viață, din cari numai o suvenir ne rămâne în suflet; aceea că oare cândva am fost fericiți, și aceasta e una din acelea suvenir.

Încă eram departe, un nor negru, acoperirea câmpia, îmbrăcată în haine de toamnă și peste nor, își arătau creștetele turnuri și cupole mari, cari sclipeau de primele raze răsărite ale soarelui; aceasta a fost tot, ce am văzut în acel moment; însă închipuirea mea, întregia acel tablou. Acum îmi închipuiam biserica seculară Notre-Dame, Pantheonul și casa invalizilor; și până când trăsura înaintă repede, să apropia de oraș și din mulțimea aceea imenză unele icoane mi-să desvăleau în minte, până atunci sufletul meu era cuprins de suvenirul nenumăratelor visuri.

O! în anii tinereții, oare cine n'a visat despre Paris! Oare înaintea cui nu s'a

înfățișat acest oraș, care ca și inima, cuprinde în sine viața întregului său popor și la care să dună tot picurul de sânge, cași când ar vrea să svâcnească cu putere. A cărui suflet nu e cuprins de sentimente, dacă aude despre frumșetea lui, despre faptele lui mărețe, sau despre bunătățile lui? Parisul e nu numai capitală, ci și Franța și dorința tare ca iubirea de țară, care cheamă la sine pe cetățan.

Ce ar dori mintea tină, în viața din provincie? Fericire casnică, însă aceasta nu-i face sufletului neîndestulit plăcere și tinărul nu poate pricepe cu mintea sa, că pe acest pământ cu puțin ne putem distrage și că numai cu cumpăt putem trăi, ca să nu ne îngreșăm. După multă trudă și osteneală a câștigat o moșioară, care unei familii se i aducă o comoditate amăsurată traiului, ajuns la bătrânețe, cu păr cărunt, să fie ales de ceva ofician și să fie respectat de vre-o câteva mii de oameni, nu o așa închipuire, pe care și-o fac ei când sînt de 20 de ani?

Tinărul dorește mai multe, în loc de cerc familiar, națiune, în loc de stima ce i-o dă un oraș, glorie și avere multă, care să i satisfacă poftele necumpătate și plăcerilor cu'n cuvânt Paris, fiind-că numai aici poate afla de toate. Înaintea lui acest oraș se înfățișează ca o mină de aur, cutezător trece printre păreții mari și dacă a bătut

străzile acele atâția ani dearândul și s'a trudit atâta, crede, că va ieși cu bogăția cea mare și începe a trăi o viață fără griji. Sau dacă, sufletul lui e pătruns de idei mai nobile, acolo să înalță Pantheonul, boltiturile, arcurile de triumf, statuile memorabile și inima lui simte, că au trăit oameni, pe cari lumea îi laudă și că sufletul lui e cuprins de aceleași idei, cari pe ei i-au făcut mari, și nemuritori.

Sau dacă dorințelor lui setoase îi trebuie bucurii, vine în Paris și ce a dorit ei odinioară, ce și închipuia mintea lui de tină, toate acelea, acum îl încunjură. Parisul e o lume, plină de glorie, bogății, bucurii, un caleidoscop, care, după fie-care întorsătură a soarelui, strălucește în frumșete nouă — și cine nu le-ar dori? Parisul e speranța fie-căruia, când intră în stradele lui; în fine fie-căruia e o înșelăciune, care dacă a dispărut, viața a lăsat-o pustie, tocmai pentru aceea fiind că a promis multe. În speranță nu e repășire; îndată ce a apărut înaintea ta scopul tău sublim, îndată ce speranța ta s'a ridicat peste cercul strămt de toate zilele, soarta îți e hotărâtă: *trebuie să-ți ajungi scopul, sau să pieri ca un netrebnic.* O! câți inși au perit între acestea ziduri, câte năi de a le speranțelor, pe cari valurile dorinței le-au adus aici, nu s'au frânt în aceasta stâncă puternică; câte suflete pline de speranțe și-au pierdut viitorul, între mul-

cea din iarna trecută, ce așteptam s'o vedem dusă; dar s'a întâmplat contrarul.

Ce va mai fi pe viitor știe bunul Dumnezeu, dar frații noștri plugari sunt de tot îngrijorați și nu știu ce soarte grea îi mai așteaptă însă:

Credința în Dumnezeu
Ne apără de orice rău!

— **Parastas.** Luni în 7(20) l. c. la 11 oare a. m. s'au oficiat în capela din Groaveri (Brașov) de cătră preoții Dr. V. Saftu, I. Prișcu, și V. Mereș, un parastas întru odihna sufletului de veci a fericitului *Dr. A. Mureșianu*. La parastas a luat parte un public ales și numeros.

— **(†) Björnsterne Björnson** marele poet și învățat norvegian, carele o avut și o inimă mare și miloasă pentru toți cei ce suferă năcaz dela alții — fără a să mărgini numai la hotarale țării sale — și care și cu moartea s'a luptat ca un uriaș, a murit în luna trecută, sărac ca toți cei cu duhul mare, dar numai cu trupul, că numele său va fi pomenit cu evlavie pânăce va fi lumea lume.

Văduva rămasă în urma sa, fără bogății, va primi o penzie din partea statului său de 1600 cor. la an, *ca semn al recunoștinții față de marele bărbat din partea patriei sale mult iubite.*

Așa fac toate neamurile față de marii apostoli și luptători ai țărilor lor!

Dă-ne Doamne și nouă mulți astfel de mari bărbați nemuritori!

— **Post de medic.** Pentru ocuparea postului de medic cercual în cercul Metisdorfului (Mártonfalva), comit. Târn. mare (Nagyküküllő de cari să țin opt comune aproape numai cu populațiune românească pretura din Agnita (Szentágota) a deschis concurs cu termenul 30 Iunie n. a. c. Rugărilor să se facă după cum cere art. de lege XXXVIII din 1908. Pe lângă limba maghiară să rere și cunoașterea limbei române și germane (nemț).

țimea aceasta zgomotoasă! Cine ar ști pătrunde cu privirea în inimile acestora, s'ar îngrozi de ruinele de oameni, cari să ascund între pereții acestui oraș pompos!

Privește numai spre tinărul, care mai întâi intră în o societate de acolo, inima îi e plină de iubire, sufletul preamărit de o credință tare, gândirea îi plutește în visări strălucite, așa și să înfățișează, ca oglinda, pe a cărui plan străluca numai lumina soarelui, ca spuma, a cărei curățenie vifor nu a murdărit'o, ca floarea, care înflorită fiind nu pierde nici o frunză din frumsețea; și privește-l mai târziu! Pe oglinda sufletului lui: se văd sute de chipuri îngrozitoare, spumele pe cari valul infuriat le-a răpit, le-a umplut cu murdării; floarea a înflorit, însă fructele pe cari le-a produs și cari încă sunt necoapte, acum le roade putrezirea și vermi. Numai un an a petrecut în acest oraș și s'a îngrozit, câte a văzut și esperiat. Și ce să facă acum? Are să se întorcă la casa părințească, că trecând pragul se simtă cât a pierdut, decând a fost în străini! ca să invidieze pe tatăl sau cărunt pentru înșelarea sa și uitându-să în cercul rudeniilor, cari poate că îl mai iubesc, să simtă, că numai el numai poate iubi! E străin în casa sa proprie, ce ar căuta acolo? Și ce să caute în Paris? Visul a trecut, care îi făcea acest loc atât de plăcut, frumsețea a dispărut și înaintea lui să înfățișează trista realitate, de care acum se îngrozește. Trăește! îi strigă

— **Baionetă și pentru cavalerie sau pentru călăreți (husari).** După cum să svonește în cercurile militare și după modelul (muștra) din Germania să va introduce și la cavaleria armatei austro-ungare baionete, în loc de sabii lungi, cari în războiul crâncen Ruso-japonez s'au dovedit cu mult mai bune, mai practice.

— **Omor crâncen,** s'a întâmplat Joia trecută, 3/16 Iunie a. c. în Șercaia, comit. Făgăraș, unde învățacelul de măcelărie Szöcs József, din Boița de lângă Sibiu, în vrâstă de 18, ani de religia ev. reform., a omorât cu mai multe lovituri de bardă pe tinăra și frumoasa femeie Sauer Otilia născ. Buchholtzer, căsătorită numai de 3 luni, după care faptă crudă criminalul a fugit jefuind și banii cari s'au aflat în casa werthaimiană de fier. A fost prins în Budapesta unde a recunoscut groaznicul omor și unde a fost și arestat. Pe banii jefuiți și-a cumpărat haine, papuci, pălărie, cămașe ismene, orologiu mai aflându-să la el și suma de 686 cor. 62 b. Cercetarea de lipsă mai departe va face-o procuratura reg. din Budapesta.

Acest om fiară și până la săvârșirea înfricoșatului omor a avut purtare rea.

Feriți-vă, oameni buni, a ținea în casele voastre asemenea fiară!

— **Atacarea vaporului „Impăratul Traian.”** Din București se comunică următoarele amănunte noi:

Ministrul de externe a telegrefat Luni legațiunei române din Constantinopol să se pue în legătură cu guvernul otoman și să-i relateze ceea ce i-a raportat majorul Periețeanu, care a fost ieri în capitala Turciei. Pe de altă parte, ministerul de externe a transmis mulțumiri consulului italian din Pireu pentru intervenția energică ce a făcut-o pe lângă autoritățile grecești din acel port, spre a pune în libertate pe comandantul și ofițerii vasului român.

Marți dimineața dl Brățianu a avut o consfătuire cu domnul Djuvara, ministrul

de externe asupra incidentului dela Pireu. Nu se va face nici un fel de mijlocire până ce nu se vor cunoaște dela majorul Periețeanu toate amănuntele asupra acestui incident.

Ministrul lucrărilor publice a primit următorul raport oficial:

»Un grav incident s'a petrecut alaltăieri la Pireu. Vaporul „Impăratul Traian“, care venea din Alexandria, acostând în portul Pireu, o mulțime de aproape 3000 persoane dete năvală pe vapor, vociferând și dădându-se la excесе, au fost pagube și s'au comis furturi.

Comandorul Periețeanu, comandantul vaporului și ofițerii fură duși cu sila la comisariatul portului, de unde fură liberați abia după 4 oare, când vaporul nostru putu porni mai departe.

Pretextul acestor excесе este următorul: Un dezertor român, grec de origină, stabilit la Pireu, întărâtase mulțimea, spunând că vaporul român ducea la Constantinopol spre a fi executati pe doi dezertori turci de origină greacă pe care îi imbarcase la Alexandria, ceeace era absolut neadevărat.

Spaima pasagerilor a fost mare, cu atât mai mult cu cât pe acest vapor să găsea prințul Nicolae și principeasa Mărioara, cari se înapoiau spre București din călătoria ce-au făcut-o în Egipt.

Vaporul „Impăratul Traian“ care a suferit incursia sălbatică a haimanalelor din portul Pireu, a plecat Marți, la oarele 3 după amiază, din Constantinopol și a sosit Miercuri dimineața la Constanța.

— **Bursa Șaguna.** Primim următorul avis: Bursa Șaguna urmând a se acorda în cursul lunei Iunie, tinerii teologi din Ardeal sau Ungaria, cari ar dori să o dobândească, sunt înștiințați, că la 29 Iunie st. v. (12 Iulie st. n.) se va aduna la București comisiunea compusă din: Păr. Arhim. I. Scriban, d. N. Dobrescu (prof. la facultatea de teologie) și d. N. Iorga, care va exa-

lumea;... inima îi să înspăimântă, că oare cum s'a putut bucura odinioară, cum nu s'a urât odată de pocălul plăcerii, în care atâtea lacrimi a vărsat! Poate oare-cândva visă de libertate, însă acum a fost pe aici, unde atâția au căzut jertfă mizeriei, a văzut destui flămânzi, stând înaintea cafenelilor, a văzut poporul batjocorit, de aceia, pe cari i-a ridicat la demnități înalte, în locul drepturilor uzurpate, puterea covârșitoare a banului; cu cuvânt înșelăciunea, care a nimicit speranțele câte unui popor, ca și pe ale lui și în locu-i nu a lăsat altceva, decât pasiuni și suvenirile jertfelor fără de nici un folos. Inima a abzis de visul cel mai frumos. Poate oare-cândva s'a trudit după renume, poate se însuflețea în urma acelei idei, că poate el e unul din aceia, cari împreună cu națiunea, din care face și el parte, își pot estinde puterea domniei peste toată lumea, sau cari în lumea gândirei, le poate da sutelor de oameni direcții noi, contemporarilor suferinzi mângăeri: nouă și acestea sunt amăgiri. El a fost aici și a văzut pe bărbații mari ai statului, a cunoscut pe genii, a cărui nume auzându-l, inima începea să bată mai tare, a vorbit cu înțeleptul, pe care îl admira: și s'a întristat văzând micimea lor.

Dute în cimiterul Pere Lachaise; dute printre cruci unde se odihnește Fay*) și

*) Maximilian Sebastian Fay (1773—1825) a fost un comandant vestit pe timpul lui Napoleon I.

Molière și unde se usucă multe inimi nobile, ca în Pantheon, și când ai ajuns pe movilă, privește peste ciprușii cei verzi spre oraș unde nu vezi nimic înverzind de pe acest loc al peririi, privește spre Paris și dacă vei vedea, șirul lung de căsi și turnurile înalte, cari poartă pe fruntea lor suvenirea sutelor de veacuri, și din depărtare columna marelui împărat, Pantheonul și arcurile de triumf și, dacă inima ta dornică de patrie, vrea să se înalte peste atâtea laudă, atunci adu-ți aminte, că și acelea locuri sunt locuri, unde e perire, pustiere și că sub aceasta movilă o ginte doarme în nesimțire, o ginte, a cărei speranțe vanitatea le-a nimicit; și dacă ochii tăi nu să vor scaldă în lacrimi, dute la mormântul iubitei tale și bucură-te, că a murit și nu a văzut aceasta mizerie.

Ah, cine ar fi zis atunci, când am văzut mai întâi acest oraș, că aceasta oare-cândva așa să va înfățișa înaintea mea!

Așa e viața! Cât de mult să deosebește de aceea, ce visăm noi în anii tinereții? Câți nori, cari pluteau în o coloare purpurie pe ceriu, s'au imprăștiat fără să lase vr'o urmă! Câți inși străluceau odinioară în o pompă măreață, încât abia le puteam privi strălucirea, care acum aduce peste noi mizerie și nimiceste sămănăturile verzi ale tinereții noastre!

mină lucrările scrise și tipărite pe care le vor prezenta candidații, cari vor fi examinați și oral. Examinarea se va face, începând la oarele 9 dimineața în localul Ligii din str. Lueger, 1 (fostă a Fântânei).

— **Fidanțare.** Dșoara *Rafira Marhao*, fiica dlui Petru Marhao inv. pens. și dl *George Comșa* inv. în Avrig, ambii din Galați, lângă Făgăraș, logodiți.

Intr'un ceas cu noroc!

— **Pungaș prins.** Dela poliția din loc primim următoarea știre: Măturătorul-hornar *Martin Roth*, de naștere din Sibiu, care de vr'o 6 ani locuiește în Făgăraș, e căsătorit și are familie, ducea un traiu boieresc — nu prea cu multă trudă. Avea omul meșteșug de noapte: ce vedeau ochii nu-i lăsau mâinile. Dar ori și ce hoț e om de omenie până-ce îl prinde. Așa s'a infundat și m'nealui. Știți vorba: Ulciorul merge la fântână până să sparge. Așa Dumineca trecută noaptea intrând în pivniță la avocatul Dr. Popescu din Făgăraș, la care a spart ușa pivniței cu cheie în formă de săcule, a scos un butoiu de 5 vedre plin cu vin, singur singurel l'a dus năcăjitul (?) om până la promenadă, unde l'a ascuns în nește tufe și de unde cu o roabă l'a dus acasă; dar acolo neastâmpărata poliție, înștiințată din alt loc, i-a stricat tot planul, că l'a întrebat de „răvaș” și omul nostru s'a poticnit la vorbă și potea a fost gata. Atunci nemi-loasa poliție l'a pofit la plimbare, unde l'a rugat să se odihnească nițel de atâta grea muncă. A doua zi i-au făcut vizita acasă, unde a aflat mai multe furături: argintării și alte scule. Acum s'au sculat mai mulți hoți de păgubași și ridică „plânsori” asupra „boierului” de ieri, iar dânsul a fost dus dela poliție la judecătoria, vezi dta, ca omul de „omenie”.

In cele din urmă să va desmeteci și m'nealui, că totuși nu să poate trăi fără lucru!

Cercetarea începută va face lumină în „treaba” asta de pricină.

— **Inundații în Bănat.** In urma ploilor ce continuă de câteva zile mai ales în părțile de miază-zi ale Bănatului, riurile au inundat și puhoiul a făcut pagube enorme în sâmbănături, târând cu sine și clădirile satelor împreună cu oameni și vite. In lungul Carașului și a Nerei au fost pricinuite pagube mari. In comuna Cușici s'au năruit (surpat) șaisprezece case, în Socolavaș patruzeci și cinci. A fost pustiit în mare parte cercul *Iam*, *Teregova* și *Moldova*. S'au înregistrat opt morți și o multime de răniți. In cercul *Bozovicului* comunicația a fost întreruptă, trenurile încă nu circulă decât numai până la *Biserica-Albă*. Din *Oravița* ni se comunică că furtuna de Luni noaptea a pricinuit mari nenorociri. In *Bozovicu* s'au înecat 14 oameni, în *Dalboșeț* 15, în *Moceriș* 7, în *Șopot* aproape 50. Comuna *Sasca* e acoperită cu totul de apa riului *Nera*. Vestea acelorăși nenorociri sosește și din alte părți ale țării și chiar din străinătate.

Telegrame particulare din *Berlin* și *Viena* anunță că un groaznic ciclon s'a abătut asupra întregii Germanii și Austrii,

S'au produs mari inundații și sunt numeroase victime omenești. Recoltele au fost totul nimicite.

In *Silezia* sunt peste 20 de inecați și aproape toți atâți uciși de trăsnet.

In cimitirul bisericii *Sf. Ioan* din *Berlin* a fost o adevărată catastrofă.

Trăznetul căzând a omorât o sută de inși care se găseau în curtea cimitirului și a rănit pe alți foarte mulți.

La *Viena* o ploaie mai grozavă decât cea dela *București* a provocat mari inundații.

Apa în cantități imense, care s'a revărsat asupra străzilor, n'a putut încăpea în canaluri și a inundat casele în câteva minute. Canalurile pline și ele s'au revărsat. La gura canalului care se varsă în *Dunăre*, apele au venit atât de furioase, încât au scufundat o barcă în care se aflau doi lucrători. Unul din aceștia a avut timp să se salveze, celalalt însă s'a înecat.

La *Semmering* s'au produs de asemenea mari ravagii.

Curs de muzică pentru învățători.

Oficiul protopresbiterial român gr. or. din Lugoj. — în conțelegere cu dl *I. Vidu* inv. în *Lugoj*, — cu începere din 18 Iunie st. v. (1 Iulie nou) a. c. deschide curs de muzică pentru învățători. Acei domni învățători, cari vor lua parte la acest curs, sunt invitați a lua la cunoștință următoarele:

1. Profesor propunător va fi învățătorul din *Lugoj* *I. Vidu*.

2. Prelegerile se vor începe la 18 Iunie st. v. (1 Iulie nou) a. c. și vor dura până în 18/31 Iulie (o lună).

3. Oarele de prelegere se vor ținea în fiecare zi dela 9—11 a. m. (afară de *Duminecă* și *sărbătoare*). Timpul de după amiază e rezervat pentru deprinderi și studiu.

4. Fiecare participant este anunțat că la sosire să fie provăzut cu o violină. Aceia, cari au practicat flautul, — se pot lipsi de violină, înlocuind-o cu acesta.

5. La finea cursului, fiecare participant va primi un atestat *oficios* cu calculul din partea oficiului protopresbiterial român ortodox din *Lugoj*, subscris de șeful acestui oficiu și de profesorul propunător *I. Vidu*. Dorim prin aceasta, ca domni învățători să-și poată atesta participarea la acest curs și capacitatea în studiul muzicii.

6. Taxa de înscriere e de 20 cor. (douăzeci coroane) și are să fie trimisă la adresa dlui *I. Vidu învățător în Lugoj (Krassó-Szörény m.)* cel mult până la 13/26 Iunie a. c. Aceasta va servi ca aviz de înscriere.

7. Participanții vor avea cuartir gratuit în internatul de aici. Viptul îl vor primi tot la internat pe lângă o taxă de 40 cor. (patruzeci cor.) plătită anticipativ pe întreg timpul cursului. Cari eventual își vor avea cuartirul și viptul pe la rude ori cunoscuți, — au să avizeze deodată cu trimiterea taxei de înscriere.

8. Interniștii au să-și aducă cu sine o perină, un lepedeu și o acoperitoare. *Lugoj*, la 8/22 Mai 1910. *Dr. Gheorge Popovicu* m. p., protopresbiter. *Ioan Vidu* m. p., învățător.

Cu o deosebită plăcere și bucurie atragem luarea aminte și a fraților învățători de pe țara *Oltului*, precum și din alte părți asupra acestui folositor curs de muzică și i îndemnăm cu toată stăruința a folosi acest prilej bine venit spre binele și folosul propriu și al tinerimei școlare încredințate îngrijirii și conducerii dânsilor! Red.

— **Expoziție de jocuri în Ibașfalău.** Primim următorul apel:

Ca să scoatem la iveală comoara, care există în manifestarea atât de variată și frumoasă a poporului nostru prin jocurile

asa numite de băț (călușer, bătuta și altele obicinuite la sexul bărbătesc a poporului nostru) și să dezvoltăm prin aceasta interesul și dragostea față de aceasta moșteniri dela strămoșii noștri, cari în o formă atât de originală și-au dat expresiune sentimentelor lor de distinsă veselie, — ne-am decis a aranja cu ocaziunea adunării generale a însoțirii noastre economice — comerciale »Mugurul« din *Elisabetopol*, a cărei membri sunt aproape 4000 plugari — o expoziție de acestea jocuri.

Ca normative pentru expoziție servească următoarele:

1. Trupele de jucători, cari doresc a participa la expoziție să constee din cel puțin 5 membri și cel mult 9 membri.

2. Fiește care trupă de jucători să se prezinte cu câte un vătav în frunte și cu lăutariul ori fluerașul lor obicinuit.

3. Jocurile sunt a se juca în aceea formă originală în care se obicnuiește în comuna de unde e înrolată ceata de jucători:

4. Este de dorit, ca membri unei cete de jucători să fie întrucât să poate la fel îmbrăcați în mod sărbătorec și cât să poate mai obicinuit în comuna de unde e înrolată ceata.

5. Se vor împărți din partea unui juriu de experți patru premii de câte 50, 30, 20 și 10 cor. pentru cele 4 cete de jucători, cari se vor distinge, și în ziua expoziției toți călușerii vor avea întreținerea gratis.

6. Strigăturile să nu lipsească în decursul jocului la comunele unde sunt obicinuite.

Iată un început frumos, măreț și înălțător de inimă, un început vrednic de luarea aminte a tuturor fiilor neamului nostru!

Dorim din suflet, că aceasta mișcare și pornire sărbătorească, acest „joc farmecat al maiestrelor (ieielor)” din povești să fie un „îndemn fericit” pentru toți fiii adevărați ai neamului și sa ia întrupare și ființă în tot locul și cu toate prilejurile de întruniri românești, precum: adunările Asociației, ale tuturor despărțămintelor, a fondului de teatru, adunările generale a le băncilor noastre ș. a. ș. a. ca acestea să devină tot atâtea sărbători cu adevărat românești, plăcute, încântătoare, vesele, și ațățătoare de mândrie națională! Red.

ECONOMIE.

Vestire plăcută economilor noștri.

(Urmare din Nr. 20).

Spre știre! Din unele comune (mai puține) membrii au trimis listele lor și foilele vitelor, cu însemnarea, că taxele prescise le trimit îndată ce să va începe Reuniunea.

Acum Reuniunea e începută. Tot cee n'a trimis încă taxele de lipsă, să grăbească a le trimite îndată, — căci, bine înțeles, la caz de pagubă numai acela va căpăta despăgubirea, care e în rinduală cu plățile!

Grupa Nr. 1. Ne-fiind încă trecuți peste marginea ce s'au hotărât unei grupe (despărțămint), toți câți azi au asigurate vitetele lor la Reuniunea noastră dela *Orăștie*, să țin de-ocamdată de *Grupa Nr. 1.* a *Orăștiei*! Și numai după-ce vor fi cam de 2-ori atâtea vite înștiințate la asigurare, câte sunt azi, să va împărți Reuniunea în 2 grupe, una rămânând cea de azi cu scaunul în *O-*

răstie, a doua pusă sub conducerea aceluia oraș, în jurul căruia să va dovedi cel mai mare spor! Azi încă nu putem ști că al doilea grup unde va răsări mai curând? Mai cu nădejde de a să dezvoltă ca grupa II. sau III. sunt orașele Bistrița și Sebeșul săsesc, cari cu jurul lor arată mai vădite forme de-a întrupa în curând câte un grup deosebit al acestei Reuniuni. Foarte harnici să dovedesc și fruntașii noștri din Teiuș și jur. Și aci să vad semne făgăduitoare de un grup; apoi Caransebeșul, — și altele.

Să fim până atunci bine lămuriți: azi avem un singur grup, al Orăștiei, care, cu comunele din jurul ei a și dat grosul asigurărilor, — și deocamdată toți membri, ori pe unde s'ar afla ei, plătesc taxele la cazul de pagubă a unui soț din grupă, ori-unde ar veni înainte paguba, pe aproape ori pe departe.

Indată-ce să va putea, să va forma grupa a 2-a (de pildă 3—4 comitate din jumătatea de apus a Ardealului, vor forma grupa I.; jumătatea de răsărit cu alte 3—4 comitate ca grupa II, Bănatul și Ungaria grupa III și așa mai departe, după cum să înmulțesc asigurările și să cer despărțirile de grupe!). Atunci membri unei grupe de acestea, plătesc ajutoare numai când sunt pagube în grupa lor, iar pagubele din altă grupă nu-i privește. Excepție cazul prevăzut în § 4 din statute.

Despre ori-ce schimbări de acest fel, conducerea de aci (direcțiunea) va vesti la la timp pe membrii Reuniunii!

Comitetele locale de prin comune, unde membri și-au și constituit, după îndrumările Regulamentului provizor, conducerea treburilor de asigurare, — sunt rugate a folosi sfintele sărbători pentru a spori numărul celor aduși în legătură cu această folositoare Reuniune, — și a-i face să plătească toți taxele, despre care să dea samă Direcțiunii aici.

Cei mai harnici. Grupa aceasta dintii a «Reuniunii proprietarilor de vite» din Orăștie, a ajuns a să putea înjgheba cu ajutorul următoarelor orașe și ținuturi, cari sau vădit mai bine primitoare a mișcării noastre economice pentru ferirea poporului de pagube în vite:

Orăștia cu jurul său. *Geoagiul-de-jos* cu jurul său. *Sebeșul săsesc* cu bogatul său jur. *Bistrița* și jurul. *Cohalmul* și jurul asemenea. *Hunedoara* și jurul. *Teiușul și Mihălțul* cu al lor jur. *Vințul-de-jos* cu comunele vecine. *Dobra* și jurul. *Caransebeșul*. *Deva* și jurul. *Valea Hațegului*,

și altele cari acum cer îndrumări și acum să pornesc să-și iudrume și ele poporul a să adăpostii sub scutul acestei prea folositoare Reuniunii plugărești.

Cărticelele de membru. Și până cind vor fi găsite Cărticelele de membru, de cari să vor da fiecărui asigurat la mână, ca dovadă că e asigurat și ca cuitanță despre ce a plătit (în acea cărticică avind a i-să scrie fiecare plată ce face din când în când!), — și până acele Cărticele au să fie gata, membrii vor primi în curând niște libele (libărușuri) provizorii, ca adevărinite până la venirea cărticelelor. Le vor primi dela conducerea comitetului din comuna lor.

Stărpirea rapiței sălbatece.

Dupa prof. univ. de economie George Linhart.

În practica agriculturii muștarul de ogoare (*Sinapis arvensis* L.) și rachița de ogoare (*Raphanus Raphanistrum* L.) e obiceiul să se numească *rapiță sălbatică*. Aceste două plante, de multe-ori împreună apar și sămănături.

Rapița sălbatică e o buruienă foarte lătită, și mai cu seamă în sămănăturile de primăvară o vedem în măsură așa de mare, că de multe-ori cu totul le nimicește. Ea de cele mai de multeori cu totul le nimicește și de cele mai multeori face pagubă foarte simțitoare orzului și ovășului.

Impotriva acestei buruiene păgubitoare mai bine ne apărăm sămănând numai sămânța bine curățită, apoi dacă la vreme grăpăm sămănătura, să înțelege când e uscat pământul. Dacă nu se poate face grăpatul, atunci trebuie să întrebuițăm o soluție de 15.20% vitriol de fier (un fel de peatră verde) cu care stropim rapița sălbatică nimicind-o.

Gătirea acestei soluții e foarte ușoară. Putem să o gătim într'un butoiu sau ciubăr. La fie-care 100 litre apă, punem 15—20 klgr. vitriol de fier, pe care îl turnăm într'un săculeț și îl așezăm deasupra butoiului sau ciubărului, sub suprafața apei, când să descompune mai ușor. După descompunere mestecăm bine soluția, a cărei culoare e verzie.

Când ne trebuie multă soluție, ca să nu măsurăm apa și vitriolul de fier, e bine să ne câștigăm un aerometru, pe care îl așezăm în soluție, când cu punctualitate ne arată taria ei.

În acest caz avem lipsă de un butoiu mare, în care punem cantitatea receerută a vitriolului de fier și apoi umplem cu apă butoiul. După ce o parte a vitriolului de fier s'a descompus, atunci golim din soluție, într'un butoiu sau ciubăr mai mic, așezat lângă butoiul mare și cu ajutorul aerometrului ne convingem despre taria ei. Dacă soluția nu e de 15—20% cum dorim, ci mai tare, atunci o întregim cu apă, iar dacă ar fi mai slabă, atunci mai golim din soluția din butoiul mare, ceea-ce până atunci facem, până-ce soluția are taria dorită. Pentru aceasta sunt și instrumente anume găsite.

Pentru stropirea unui jugăr catastral (1600 □ st.) și având în vedere măsura în care a apărut rapița sălbatică, trebuie 200—400 litre de 15—20% soluție de vitriol de fier. Dacă soluția e de 15% atunci avem lipsă 40—60 klgr., dacă însă e de 20% atunci ne trebuie 20—40 klgr. vitriol de fier. Dacă rapița sălbatică e încă fragedă având numat 2—3 frunze, atunci putem să întrebuițăm soluție de 15%. Pentru ca să avem folos în urma stropirii, nu-i iertat să cruțăm soluția, căci dacă în sămănătura e multă rapiță sălbatică, atunci ne trebuie mai multă soluție, pentru-că fiecare plantă trebuie stropită.

De cele mai multe ori numai sămănăturile de ovăș și orz au lipsă să fie stropite, cărora soluția de vitriol de fier nu le strică. Tot astfel aceasta soluție nu strică nici altor sămănături de cereale. Trifoiul sămănat între orz, la început parcă ar suferi în urma stropirii, mai târziu însă, cu mult mai bine să desvoaltă.

Judecând însă după esperințele de până acuma, stropirea celorlalte plante eco-

nomice de cultură e păgubitoare, căci nu le face bine, numai inului nu strică.

Stropirea trebuie să se facă la vreme, adecă când rapița sălbatică are numai 2—3, cel mult 4 frunze. Dacă prea de timpuriu facem stropirea, fiind atunci rapița sălbatică cu totul fragedă, după stropire poate răsări alta, când de nou ar trebui să facem stropirea. Dacă apoi stropim prea târziu, atunci aceasta nu ajută plantelor tari, bine dezvoltate.

Dacă sămănătura e umedă de ploaie sau roauă, trebuie să așteptăm cu stropirea până-ce plantele se uscă. Vremea caldă și fără vânt e cea mai potrivită pentru stropit. Când vedem, că o să ploaie, atunci să nu stropim, pentru-că ploaia spală soluția, nefiind uscată.

Pentru stropire sunt anumite stropitoare, cu cari aceasta să poate face foarte bine. Sunt stropitoare de mână și de tras. La întrebuițarea lor trebuie să fim cu băgare de seamă, ca soluția să fie curată. După ce am sfârșit stropitoarea trebuie bine spălată sau curățită, pentru-că soluția îi atacă metalul.

Dacă nu am făcut la vreme stropirea, atunci numai cu mașina de plivit putem să stărpim rapița sălbatică. Intocmai ca stropitoarele mai sus numite și aceasta mașină să poate câștiga dela fabricele de mașine economice.

Mașina de plivit, la care numai un cal trebuie să prindem, din rădăcină scoate, împreună cu alte buruiene, rapița sălbatică, dacă pământul nu-i prea uscat și tare. În acest caz, mănăm în fugă calul, când mașina de plivit rupe numai floarea și rodul rapiței sălbatică.

În sfârșit mai amintesc și mijlocul acesta de stărpire a rapiței sălbatică, adecă cosirea floarei ei, dacă a crescut deasupra sămănăturii. Cu acest mijloc să împiedecă, în măsura mai mare sau mai mică coacerea sămânței rapiței sălbatică.

(G. d. D.)

Alex. Țințariu.

Rectificare.

Fiind trase cu condeiul din declarația originală a D-lui Peia cuvintele: «*cerându mi scuzele, după ce m'am convins*» etc. și din eroare neobservându-se aceasta la copiere s'a cules așa greșit, dar necorăspunzând adevărului, prin aceasta să rectifică în declarația publicată sub rubrica „*Voci din public*” din Nr. 23 al „*Olteanului*”. B.

Strigături și chiuituri populare

culese de I. Răgnea, un mic cetitor al foaiei noastre.

— 1. —

Cântă puil cucului
În pădurea Clujului,
Nime în lume nu-l aude
Făr voinici din tabară
Și din carul al de foc
Care n'au avut noroc.
Voinicu din graiu grăia:
„Taci cuce nu mai cântă,
„Că pân' am fost la părinți
„Ți-am dat voie să tot cânti,
„Dacă te-ai nstrăinat
„Te-ai săturat de cântat!”

— 2. —

Trandafir crescut în vîi
Copiliță ochi negrii,
Cu obrazu ca bujoru
Când te văz îmi stămpăr doru.

— 3. —

Arză focu sutele,
Cum mărită mutele!
Sutele's în puiu lăzii
Muta şade în cornu vetri!
— Scolii tu muto de pe prag!
— Ba io nu, că's cu losag!
— Scolii tu muto, scolii tu ciuhă!
— Ba io nu, să mori de ciudă!
— Scolii de mulge vacile,
— Că te-o întrecut altele!
— Câte's dela tine în sus,
— Toate le-o muis şi le-o dus!
— Câte's dela tine în jos,
— Toate le-o muls şi le-o scos!
— Măi bărbate, dragul meu,

— Lasă că le-oi mulge eu!
— Nu mai face sfară în ţară
— Şi de lucru de pe-afară!
— De le-oi mulge, eu le-oi mulge,
— De nu sunt vişai ş'or suge,
— Şi le-oi scoate la ogoară
— Şi nu le-oi lăsa să moară!

— 4. —

Stau fetele şi să uită
La cămaşa mea ai ruptă.
Dumnezeu să-le plătească
Cămaşa să mi-o cârpească

— 5. —

Vai săraca cătana,
Când îi vine porunca,
Cum desculţă opinca,

Şi încălţă tipicu
Şi ia drum de-alungu!

— 6. —

Aruncă-te moş bătrân,
Că la iarnă Ţ-om dă fân!
Că de nu te-i aruncă,
Nici paie nu-i căpăta!

EDITOR-PROPRIETAR ŞI REDACTOR RESP.
CONSTANTIN POPP.

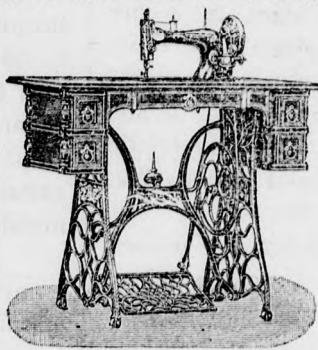
De vânzare.

O casă de sub Nr. 51, din strada Becleanului (Făgăraş) este de vândut sub condiţiuni favorabile, numai decât din mână liberă.
Informaţii să dau tot acolo.

Bács Károly

Făgăraş, uliţa Zeik nr. 3.

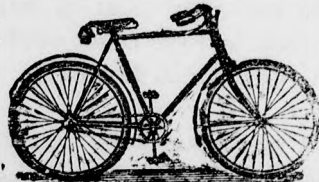
Recomandă cel mai avantajos izvor de cumpărare, care să poate face numai la PRIMUL DEPOU FĂGĂRAŞAN de

Maşini de cusut şi Biciclete,

cu bani gata şi în rate, cu garanţă de 5 ani, (la maşini de cusut); primeşte reparaturi, asemenea să afle toate părţile constructive, în mare alegere, la

primul DEPOU din Făgăraş de
MAŞINI de CUSUT ŞI BICICLE.

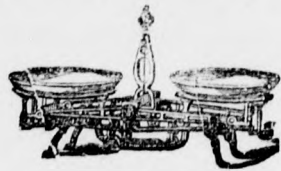
Bács Karoly

— uliţa Zeik nr. 3, —
(lângă gimnaziul nou de stat.)

Încunoştiinţare.

Prin aceasta fac cunoscut On. public precum şi domnilor comercianţi şi crâşmari din loc şi jur, cumcă că începând cu ziua de 25 Mai a. c. **am deschis** în casele Dlui Borsai Ferecz în Făgăraş, Vártér sub nr. 44,

„Un institut de renovarea şi autentificarea măsurilor“ de cumpene şi cântări, balanşe-decimale, centimale şi cumpene-pod, precum şi greutate. Primesc efeptuirea din nou la totfeliul de măsururi noaună, precum şi reparaturi, per lângă preţurile cele mai moderate.

PAUL WIDMANN,
primul fabricant de cumpene braşovean.

INSTALAŢIUNE CU ABUR.

Prima văpsitorie de stofe şi torturi cu abur.

Văd. WILHELM ENGEL

Făgăraş, uliţa Apor, Nr. 18, (aproape de Magistrat).

Aduc la cunoştinţa On. public din loc şi dela sate, că după cerinţele timpului modern de azi mi-am aranjat din nou un **Atelier de văpsit, de curăţit, de spălat şi călcat** (glanţuit) cu totfeliul de maşini şi cu o

Instalaţiune chemică mânată cu abur.

Sunt în plăcută poziţie de a primi pentru văpsit în toate colorile cerute, pentru curăţit, călcat etc. tot felul de haine, stofe, mătăsarii, stofe de pănură, pânzării, ţăsături, cătrinte, torturi, arnieiuri şi tot felul ce cade în sfera branşei acesteia.

Diferite tioare pe pânză cu olei.

Serviciu prom t **Cu preţuri ieftine.**

rog On. public de a-mi da tot sprijinul şi în viitor cu toată încrederea, ca şi până acum, şi mă voi sili, ca cu aranjarea din nou a instalaţiunei cu abur, să fie pe deplin mulţumit.

Cu toată stima

JULIA ENGEL.

(6) Făgăraş, uliţa Apor, nr. 18 (lângă Magistrat).

ANUNCIURI, INSERAŢIUNI ŞI RECLAME

se primesc cu preţuri reduse la administraţia foaiei „Olteanul“ în Făgăraş la tipografia C. Pop

TIPOGRAFIA ŞI LIBRARIA POPORULUI

Făgăraş, Vár-tér Nr. 46, (casele I. Peia).
(Vis-a-vis de Magistratul orăşănesc.)

➔ **Esecută totfeliul de tipărituri**, dela cele mai mici până la cele mai mari, ca: registre, testimonii, chitanţe, citaţiuni, cataloage, anunţuri, broşuri, opuri, circulare, învitări, programe, bilanţuri, acţii, conturi, blanchete, note, preţuri curente, cuverte, epistole, ord. de dans, bilete de logodnă, de cununie, diferite cărţi de vizită, bilete funebre etc. etc. din care se află un asortiment bogat, la cerere şi în colorii, **cu preţurile cele mai moderate.** ➔

La tipografie se află pentru ambele confesiuni **tot felul de tipărituri oficioase** pentru agendele bisericesti şi scolare; **cărţi de şcoală şi de literatură populară, recvizite de scris, etc**

➔ Comandele din afară se efeptuesc repede. ➔

Sprijiniţi instituţiunile româneşti!

Cu stimă

CONSTANTIN POPP,
proprietar de tipografie.

În zilele acestea a sosit şi să afle de vânzare la tipografia noastră preţioasa cârtică:

„In amintirea **Canonicului Augustin Bunea.**“

Articole şi alte semne de durere ale neamului. Conţine 200 pag. 8° mic. Preţul 50 bani, plus 10 bani porto.